

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ A SIBIULUI

ORTODOXIA — VIAȚĂ ÎN HRISTOS

Iisus Hristos Mîntuitorul

În ceea ce privește propria Lui persoană Iisus Hristos nu este o verigă obișnuită din generația adamică. El este Fiul lui Dumnezeu, e „marele nostru Dumnezeu”, una din fețele divine ale Sfintei Treimi — care s-a făcut om din iubire, s-a întrupat pentru ca pe om să-l mîntuiască. Dacă omul cel nou trebuia în primul rînd să fie în comuniune cu Dumnezeu, în persoana lui Iisus Hristos s-a realizat cea mai intimă unire posibilă între firea dumnezeiască și firea omenească: unirea ipostatică. Fiul lui Dumnezeu a luat „chip de rob” (Filipeni 2, 7): într-o singură persoană Dumnezeu și om. Astfel, întrupează chipul ideal al omului: omul unit cu Dumnezeu, după care unire se dorește ființa umană și prin care poate ajunge la plenitudine. Prin aceasta El devine ținta spre care se îndreaptă toate, prin care credinciosul intră în comuniune cu Dumnezeu. Prin El Dumnezeu e prezent în credincios și credinciosul e pătruns de viața divină.

Umanitatea lui Hristos fiind atât de intim unită cu Dumnezeirea Lui, nu s-a dizolvat într-însa, ca să devie o simplă aparență, ci este tot atât de reală ca și umanitatea noastră: El s-a făcut om întru toate asemenea „fraților Săi” și „a fost ispitit întru toate asemenea nouă” (Evrei 4, 15). Trupul Lui era supus oboselii, foamei, setei, suferinței și morții. El a fost un adevărat „frate”, adică a intrat în marea familie umană și s-a solidarizat cu destinul și suferințele ei. Spre deosebire însă de ceilalți frați ai Săi, „El n-a cunoscut păcatul”; a fost întru toate „afară de păcat” (Evrei 4, 15). E singurul om pe care nimeni nu l-a putut vădi de păcat: sfințenia LUI strălucește și astăzi ca piscul cel mai înalt al neprihănirii pe pă-

mînt, piscul inaccesibil al unei purități cu adevărat divine. Acela în care locuia toată plenitudinea dumnezeirii, trupestă, nu putea avea peste făptura și viața Sa umbra păcatului, ce întunecă existența umană: era un cristal pur în care se răsfrîngea lumina dumnezeirii. Era om, dar prin sfințenia Lui era un om nou, singurul om cu adevărat nou: s-a făcut frate cu oamenii, a devenit membru al umanității, dar, prin neprihănirea LUI, devine începătura unei umanități, peste care păcatul nu are nici o putere. Prin El începe o nouă omenire, a cărei viață este dezrobită de sub stăpînirea păcatelor. Precum Adam e căpetenia existenței adamice, care e robită păcatului, Hristos e căpetenia existenței creștine, slobodă față de păcat și capabilă de sfințenie. Astfel Iisus împlinește și a doua condiție a omului nou: sfințenia.

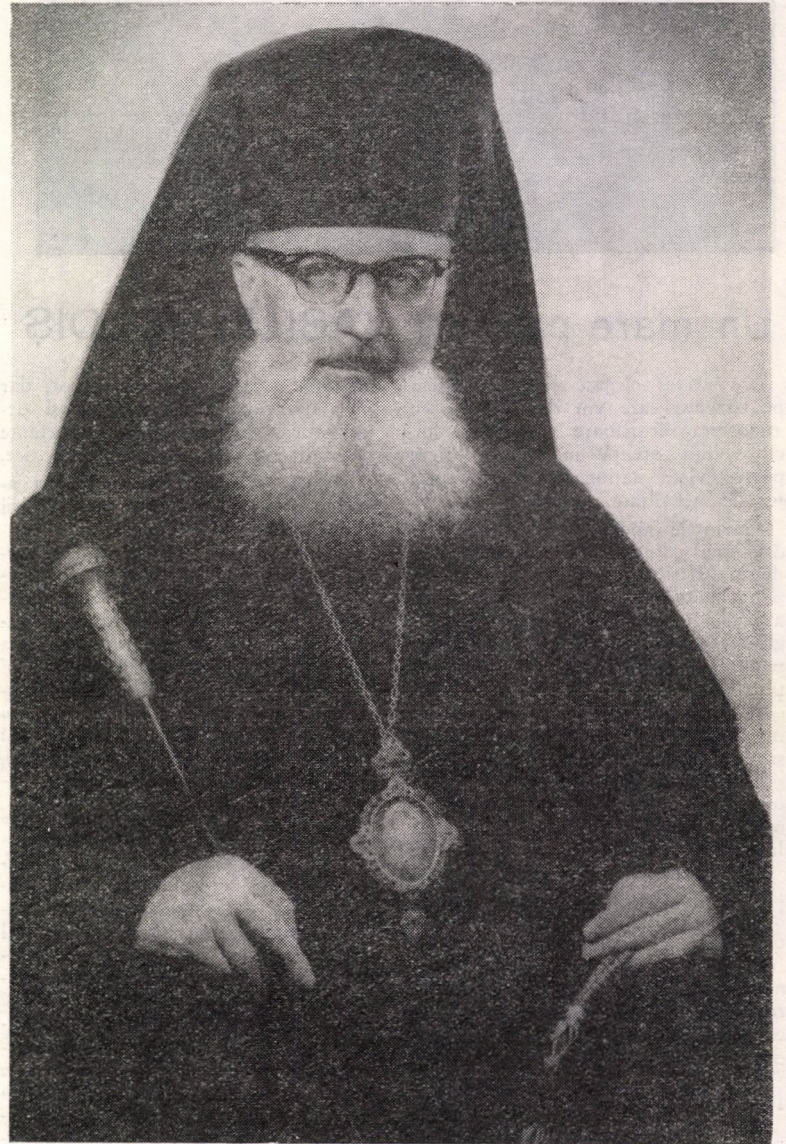
Cu atât mai puțin se poate vorbi despre stăpînirea diavolului: diavolul stăpînește prin intermediul păcatului. El a încercat să ispitească pe Iisus, dar a fost înfrînt. Dacă Adam a ascultat șoapta ispititorului și a devenit neascultător față de Dumnezeu, Iisus este suprema întrupare a ascultării de Dumnezeu — și anume de Dumnezeu-Tatăl. Acesta e prelungirea în istorie a raportului de Fiul în care se află față de Tatăl din veșnicie. „El este chipul lui Dumnezeu celui nevăzut” (Coloseni 1, 15), „este strălucirea slavei Lui și chipul ființei Lui” (Evrei 1, 3). Fiul e imaginea substanțială a Tatălui, sensul Lui e să reflecteze mărirea Lui Dumnezeu-Tatăl și să-I împlinească voia. Planul mîntuirii oamenilor prin întrupare izvorăște

† NICOLAE

Mitropolitul Ardealului

(Continuare în pag. a 2-a)

Omagiu I. P. S. Teofil la împlinirea vîrstei de 70 de ani



Înalt Prea Sfințitul Arhiepiscop Teofil, al Arhiepiscopiei Ortodoxe Române a Vadului, Feleacului și Clujului, a împlinit binecuvîntata vîrstă de 70 ani. Binecuvîntată, nu numai fiindcă este vîrsta pe care o indică Psalmistul David rînduită îndobște oamenilor în călătoria lor în această lume, ci mai ales pentru că I. P. S. Sa a fost în toată viața sa izvor de binecuvîntare pentru clerul și credincioșii pe care i-a păstorit, a fost ca un „far de lumină” înaintea credincioșilor în drumul lor spre împărăția lui Dumnezeu.

Nu este un lucru la îndemîna oricui și nici ușor să te afli în fruntea unei obști creștinești, mai mici sau mai mari, și să ai mereu conștiința vie și trează că toți privesc spre tine, spre cuvintele și faptele tale și așteaptă să le fii îndrumător pe calea binelui, adevărului, curățeniei, credinței și dragostei de Dumnezeu și de oameni.

Din cei 70 de ani, dăruți de Dumnezeu, I. P. S. Sa a închinat 47 în slujba altarului, în slujba lui Dumnezeu și a oamenilor: 17 ani ca preot de mir, mai bine de 8 ani ca episcop al Eparhiei Romanului și Hușilor și peste 22 de ani ca episcop și apoi arhiepiscop al de Dumnezeu păzitei Eparhii a Vadului, Feleacului și Clujului.

A urcat pe aceste trepte ale slujirii, fără a le rîvni, din ascultare de voia lui Dumnezeu care conduce cu înțelepciune cărările vieții, și așază pe umeri răspunderi celor ce le

poartă cu demnitate. În toate aceste trei trepte a lucrat fără gălgăie și fără ostentație, mărturisind mereu că tot ceea ce a făcut nu este meritul său ci se datorează darului și ajutorului lui Dumnezeu.

Cunoșcător temeinic al Sfintei Scripturi, I. P. S. Sa a folosit-o în toate ocaziile în pastorație, ca pe o armă indispensabilă oricărui slujitor al altarului în vestirea adevărului dumnezeiesc.

La aceasta a adăugat o concepție înaltă despre preoție, întreținută prin rugăciune și meditație zilnică. Preotul trebuie să fie întru toate pildă credincioșilor. De aceea Înalt Prea Sfinția Sa acordă o mare grijă clerului, începînd de la cei ce se pregătesc pentru această mare misiune, pînă la cei mai în vîrstă, povățuindu-i și îndemnîndu-i să fie păstori vrednici, să-și îndeplinească slujba cu simț de răspundere, înaintea lui Dumnezeu și o oamenilor.

Cît timp a fost episcop al Eparhiei Romanului și Hușilor, s-a legat sufletește de bunii credincioși moldoveni, pe care i-a călăuzit după pilda marilor ierarhi: Varlaam, Dosoftei și Melchisedec, în duhul nemuritor al Voievodului Ștefan cel Mare.

Venit la Cluj a continuat lucrarea vrednicilor săi înaintași Nicolae Ivan și Nicolae Colan, ctitori de viață nouă, românească și ortodoxă

† VASILE
Episcopul Oradiei

(Continuare în pag. a 3-a)

Mănăstirea de la Petreștii de Sus

Cheile Turzii sînt situate la extremitatea răsăriteană a Munților Apuseni nu departe de municipiul Turda, de la care-și împrumută numele. Vizibile de la mari distanțe atrag privirile călătorilor înfățișîndu-se într-o panoramă cuprinzătoare și deosebit de impresionantă.

Aici, aproape de cer, pe marelui taler al naturii înconjurat de păduri seculare și hăuri de stînci, în aer și lumină, adăpostiți de vitregia vremurilor, călugări evlavioși și credincioși cucernici gîndindu-se la suflet și la veșnicie au înălțat un cuib de rugăciune, de speranță, de credință, de slavă și cultură românească.

Vechimea ei se pierde în negura anilor. După daci și apoi romani care au folosit Cheile și peșterile ei ca locuri de strategie și de cult, călugări creștini găsesc condiții din cele mai potrivite sihastrelor și duhovnicilor lor retrageri.

Cînd a fost ridicat primul așezămint chilie sau schit, nu se poate cunoaște. Unii devansează în timp existența unui locaș mănăstiresc în aceste locuri pînă la vremea cînd ființa în Feleac scaunul Vlădicesc (1488) și nu fără îndreptățite presupuneri, ba chiar gîndindu-i o vechime și mai mare.

Marele istoric Iorga îndreptîndu-se spre parohia Petreștii de Sus spre a cerceta vestigiile de a căror existență știa mai dinainte a spus: „Aici

se păstrează icoanele încă ale unei mănăstiri dărîmate, în care, în preajma Turzii, locuiau călugări de-ai noștri încă în ziua aceia a prohodului tăinuit pentru Craiul Mihai cel Viteaz”.

Era deci înaintea atacului mișellesc „și dacă nu numai aici s-a slujit acel prohod tăinuit, în tot cazul — e de înțeles — și aici s-a slujit un asemenea prohod, deoarece prin construcția naturală a muntei, slujitorii altarelor puteau să-și afirme și mai îndrăzneț unitatea de gândire românească”. După înfrîngerea voievodului Mihai în lupta de la Mirăslău știm că s-a pornit o aprigă prigoană împotriva preoților și călugărilor români, mai cu seamă a celor veniți de dincolo de munți fiind declarați proscrși de dieta din 25 oct. din anul 1600, pe motivul că au lucrat în favoarea lui Mihai, pregătind poporul pentru venirea lui în Transilvania și pentru că i-au furnizat informații. Este probabil ca monahii să fi fost alungați, urmăriți, iar lăcașul să se fi risipit.

Pe un apostol din 1704 stă scris: „Acest apostol l-a lăsat popa Gheorghe de la Vidolm (aproape de Petrești) ctitorului mănăstirii”. Un cronicar din sec. XIX menționează ca ctitor al mănăstirii pe preotul călugăr Crăciun. (E menționat și de St. Meteș în „Mănăstirile românești din Transilvania”, Sibiu 1936, p. 589, și ca preot în Petreștii de Sus alături de călugărul Inochentie și de preo-

tul Ioan). El consideră ridicarea mănăstirii în perioada anilor 1732—1742. Istoricul mănăstirii Petrești indică anul 1710. Locul pe care s-a construit mănăstirea era arendat de la Scaunul Arieșului. Drept preț de folosință Scaunul primea din partea călugărilor: un ban de aur, un berbec gras și un stup cu miere. Dintre puținele mănăstiri scăpate de distrugerea lui Bucov este și aceasta deoarece aici se făcea și școală cu copiii din cele trei Petriduri.

Se spune că se făcea învățămînt în mod intens și nu s-a sîstat nici după moartea călugărilor, venind în locul lor preoți de mir, unii din evlavie alții îndeplinind canon. Între ei erau oameni de seamă, cu carte, iar școala condusă de ei ajunse la înflorire și nume bun. Credincioșii din jur au început să o aprecieze și să o înzestreze. La această mănăstire funcționa pe lângă școala obișnuită și o școală de Teologie — pentru pregătirea preoților. Absolvenții acestei școli fiind hirotoniți de episcop. Veneau aici în acest scop tineri din tot cuprinsul județului. Primeau învățătura și o duceau cu ei în toate colțurile Transilvaniei și țării, duceau cu ei duhul credinței ortodoxe și al școlii naționale românești. Mănăstirea avea o rază de acțiune și mai mare. Renu-

Preot Ioan Pop

(Continuare în pag. a 2-a)



Un mare patriot: VASILE GOLDIȘ

„E interes obște să-i cunoaștem pe bărbații care vin din Ardeal, cu atmosfera răcoritoare a munților lui, cu voința oțelită în luptele dârze pentru viața națională, cu concepția lor de moralitate austeră”.

Cuvintele aparțin lui Vasile Goldiș, unul dintre fruntașii generației de la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul celui de al XX-lea, în a căror operă și activitate s-au oglindit fidel aspirațiile și năzuințele poporului român spre libertate națională și socială. Faptele acestui neobosit patriot își au izvorul direct în atașamentul său față de popor și de cauza acestuia, în cunoașterea și înțelegerea largă a realităților contemporane a marilor probleme ce frământau conștiința națiunii române la granița dintre cele două veacuri.

S-a născut în satul Mocirla (azi Lunca Teuzului) din județul Arad, la 16 noiembrie 1862, într-o familie de proești. După strălucite studii la Budapesta și Viena, se dedică luptei neobosite pentru eliberarea poporului român de sub dominația străină, în calitate de profesor la Preparandia din Caransebeș și la Liceul Andrei Șaguna din Brașov, între 1886—1901.

Ales deputat în parlamentul de la Budapesta, Vasile Goldiș desfășoară între anii 1906—1910 o activitate deosebit de prestigioasă și semnificativă. Văzând în metoda parlamentară o posibilitate de moment pentru ducerea luptei raționale, Vasile Goldiș înțelege să se folosească la maximum de acest drept, pe care constituționalismul habsburgic îl mai menținea pentru națiunile oprimate din imperiu. Alături de alți deputați români, sârbi, croați sau slovaci, el pledează pentru acordarea de drepturi politice larg democratice tuturor națiunilor din alcătuirea eterogenă a Pajurei.

Cu argumente juridice și istorice, Vasile Goldiș scoate în evidență lupta pentru libertate și dreptate a popoarelor asuprite, capacitatea acestora de a progresa pe tărîm economic, social, politic și cultural.

La Arad, el desfășoară o vie activitate pentru înfăptuirea unirii Transilvaniei cu România. În acest sens, va redacta cele mai importante acte și documente cu privire la autodețernarea și suveranitatea Transilvaniei, făcînd astfel cunoscută lumii întregi dorința supremă a poporului nostru de a se constitui într-un stat național unitar suveran și independent. Se pregătea Adunarea Națională de la Alba Iulia, care a proclamat la 1 Decembrie 1918, Unirea Transilvaniei cu România, înfăptuindu-se astfel un act de dreptate istorică și un vis secular al poporului român.

Cuvîntarea solemnă prin care se motiva unirea a ținut-o Vasile Goldiș. Tot el a fost însărcinat cu expunerea Declarației de unire, alegînd se poate de nimerită, date fiind

calitățile sale de eminent orator, dar mai ales poziția sa avansată și democratică, în cele mai importante domenii ale vieții sociale și politice.

Atenția excepțională pe care a acordat-o în activitatea sa Unirii Transilvaniei cu România, se întregeste la Vasile Goldiș cu înțelegerea adîncă și justă a rolului covârșitor pe care urma să-l joace desăvîrșirea unității de stat în dezvoltarea social-economică și politică a țării: „Numai într-un stat național se poate remarca inițiativa, spontaneitatea și geniul popular” (...) „Nu numai națiunea care se consolidează în stat național profită prin aceasta, ci și umanitatea”.

În spiritul ideilor sale general democratice, Vasile Goldiș pune problema recunoașterii drepturilor naționalităților conlocuitoare din Transilvania, o dată cu noua formă statală, rezultată în urma unirii. El atrage atenția că noul stat național român unitar va trebui să asigure tuturor cetățenilor săi „aceleași drepturi și aceleași datorințe”. În același spirit el afirma în 1927 următoarele memorabile cuvinte: „Vrem să fie scris în istorie că a fost o națiune care nu a vrut să asuprească un alt popor, și această națiune este națiunea română”.

Privind concepția lui Vasile Goldiș în problema rolului maselor populare, în făurirea unirii, Goldiș atribuie rolul cel mai de seamă în acest eveniment maselor. „Nu revendic nici un merit personal pentru mine, spunea el. Fiindcă propunerea (unirii — n.n.) ar fi făcut-o și alții, mii. Ea a fost în sufletul națiunii noastre, sufletele erau pregătite...”.

Personalitate de seamă a vieții noastre politice, Vasile Goldiș a fost o prezență permanentă, spirit receptiv la evenimentele epocii sale. El a militat și după 1918 pentru apărarea intereselor poporului, a suveranității, independenței și integrității țării. Și-a trăit ultimii ani la Arad, retras din viața politică a țării. A dus o existență modestă, lipsită de pretențiile și fastul cu care s-a împodobit întotdeauna burghezia. Luptător înflăcărat, el a preluat ștafeta revoluționarilor de la 1848, aducîndu-și contribuția sa importantă la înfăptuirea unor aspirații seculare ale poporului nostru. Așa l-au văzut contemporanii, așa trebuie să-l vadă generațiile de azi și cele care vor urma.

S-a stins din viață, în urmă cu 45 de ani, în ziua de sîmbătă, 10 februarie 1934, la ora 9 și 15 minute, în locuința sa arădeană din vechiul palat al ziarului „Românul”, „epicentrul activității sale vajnice” de odinioară. Viața îl purtase pe valuri, urcîndu-l pe creste, de unde a coborît demn și senin pentru a se înfrăți cu veșnicia.

Prof. dr. Gheorghe Șora

Iisus Hristos Mîntuitorul

(Continuare din pag. 1)

din Tatăl și e realizat de Fiul, prin colaborarea Dubului Sfînt. „Iată vin să fac voia Ta, Dumnezeule!” (Evrei 10, 9) exprimă relația de ascultare voluntară față de Tatăl. Dumnezeu fiind „s-a deșertat pe Sine, chip de rob luînd și făcîndu-se asemenea oamenilor...; s-a Smerit pe Sine, făcîndu-se ascultător pînă la moarte și încă moarte pe cruce” (Filipeni 2, 7—8).

Așadar din toate punctele de vedere Iisus Hristos reprezintă omul desăvîrșit, omul cel nou: păcatul și diavolul n-au nici o parte în El, unit cu Dumnezeu — în mod ipostatic — s-a supus întru toate Tatălui și este întrupare pură a sfințeniei. Rațiunea Lui n-are nici o umbră de rătăcire sau obscuritate: cunoaște clar adevărul și-l tîlmăcește cu o putere și o simplitate uluitoare lumii, voința Lui nu cunoaște decît calea cea dreaptă a împlinirii voinței divine, simțămintele Lui sînt țesute din lacrima unei iubiri sublime; iar trupul Lui e străluminat de prezența puterii Lui Dumnezeu. Totul respiră în atmosfera neprihănită a Dumnezeirii, lipsită de negura înnăbușitoare a păcatului.

Dar moartea? — Și moartea a fost înfrîntă prin înviere, care a săltat trupul Domnului în planul vieții celei fără de moarte. Pînă la înviere, Iisus a purtat un trup omenesc asemenea nouă, care lipsit fiind de păcat, totuși avea „patimile cele nepăcătoase” — consecințe ale păcatului —, deci și capacitatea de a muri. Altfel ar fi trebuit să aibă un trup duhovnicesc invizibil: El trebuia însă să trăiască printre oameni ca un om și să aducă jertfa de mîntuire a omenirii. Asupra Celui fără de păcat însă, moartea nu avea putere căci puterea morții e păcatul. De aceea pe Cel ce s-a făcut ascultător pînă la moarte, Tatăl l-a înviat, (Romani 4, 24; Efeseni 1, 20; Filipeni 2, 9). Dacă plata păcatului și a neascultării a fost moartea, plata sfințeniei și a ascultării este viața. Prin înviere „moar-

tea a fost înghițită de biruință”, căci „trupul cel stricacios s-a îmbrăcat întru nestricăciune și trupul cel muritor s-a îmbrăcat întru nemurire”. Este ca o nouă creație: prin puterea lui Dumnezeu trupul devine cersc din pămîntesc, din nepunincios și fără slavă este ridicat întru putere și întru mărire, din trup de carne și sînge se transformă în trup duhovnicesc (cf. I Corinteni 15, 40—54). Învierea nu este readucerea în viață a trupului crucificat, ci transformarea lui în așa fel încît nu mai e supus condițiilor spațial-temporale ale corporalității obișnuite, nu mai e piedică în manifestarea divinității lui Hristos, ci este înduhovnicit și capabil să transmită, „toată înfinitatea puterilor divine”. Dacă principiul de viață personală în Iisus Hristos era Fiul lui Dumnezeu și trupul trebuia să fie asimilat acestui principiu divin, să fie un trup capabil să slujească de instrument dumnezeirii. Trupul acesta e totodată eliberat de stăpînirea morții și înălțat în întimitatea Sfintei Treimi. Viața cea nouă este o realitate concretă în umanitatea transfigurată a Domnului. Căci Hristos, după ce a înviat din morți, nu mai moare, moartea nu mai are nici o stăpînire asupra Lui; El s-a înălțat la dreapta Tatălui, adică participă la puterea și mărirea lui Dumnezeu (Romani 6, 9; 8, 34). Desigur, umanitatea aceasta spiritualizată aparține unui plan transcendent de existență față de percepția simțurilor noastre, de chipurile imaginației noastre, de conceptele abstracte ale rațiunii noastre. E o umanitate ce nu cade sub simțuri, nu poate fi imaginată clar și nici turnată în concepte precise: ea depășește existența adamică. Ea însă rămîne în regiunea ontică a omenescului: e natură omenească desăvîrșită în lumina dumnezeirii, dar legată cu toată natura omenească. Ea e centrul invizibil al existenței noastre din care se înfuzează în toți cei ce cred puterile înnoirii.

Mănăstirea de la Petreștii de Sus

(Continuare din pag. 1)

mele și prestigiul erau bine cunoscute, locul fiind considerat sfînt. De două ori pe an se organizau rugi: la Rusalii și în Joia Mare, sărbători cu adînci semnificații pentru asupritul nostru popor. „Iar cînd a împărțit limbile de foc întru o unire pe toți i-a chemat” spuneau graiurile vechilor cazanii, „întru o unire” spuneau proeștii și simțeau sufletele credincioase, „ca într-un gînd să mărturisim”. Joia Mare îi învăța cum să se ridice din suferință și moarte la viață, pregătindu-i pentru marea zi a Învierii. Departea-n zare străluceau Carpații spre care luecau privirile, acolo de unde a venit Voievodul, de unde așteptau izbăvire. Arzător de aproape erau „cîmpii Tordei” cu jertfa Unirii, duhul lui Visarion (1744), al lui Sofronie (1759), al lui Horea Rex Daciae (1784) și al urmașilor întru nădejde. Erau așa de vestite aceste rugi încît veneau credincioși din toată Transilvania ba și de dincolo de pasul Craiului. Din cauza aglomerației populației, invocîndu-se și alte motive, pelerinajul a fost interzis de autoritățile habsburgice. Călugării au fost obligați să părăsească mănăstirea din lipsă de fonduri pentru întreținere. Învățămîntul continuă pînă în anul 1849. O parte din taberele române revoluționare poposesc aici cu ocazia evenimentelor din 1848/49. Istoricul mănăstirii menționează prezența lui Avram Iancu — marele tribun — cu perfecții săi în timpul cît au ținut luptele în jurul Turzii și a Copandului (Copăceni). După retragerea înspre munți a românilor, trupele de voluntari ale căpitanului Lenghyel o ocupă și îi dau foc. Clopotul mănăstirii a fost răpit flăcărilor de dreptcredinciosul Oprea Lup. Prezența la mănăstire în anul 1848 sînt amintiți și tribunii Ioan Ciurileanu, Ioan Balint cu oștile lor.

În anul 1889 se mai puteau vedea pardoseala bisericii din pietre frumoase, late. În fața bisericii o cruce mare de piatră. În apropierea locului bisericii se vedeau clar fundațiile edificiului școlii și ruinele mănăstirii mai ales fundațiile micilor chilii călugărești. Locuitorii din cele trei Petriduri erau mereu preocupați de ideea reclădirii mănăstirii.

Dintre viețuitorii și deservenții acestui locaș a căror nume a rămas în documente amintim: Preotul Crăciun ca ctitor. În 1733, călugărul Inochentie. În 1765, egumenul Macarie și clopotarul Nicolae Burcuș. În anii 1772 și 1774 cite un călugăr. Mănăstirea avea intravilan: 76 stînjeni lungime și 40 lăjme; arător, o găleată și două feldere; finaț șase care și o pădure. În anul 1795 e menționat preotul Avram. În apropierea Petridului de Sus la locul numit „Tău” se afla moara mănăstirii și elestele călugărilor. Începînd din sec. XIX, pînă în anul 1848/49, la mănăstire servesc proeștii David și Grigorie Medan. Mănăstirea Petreștii de Sus era independentă de parohie avînd ca filie mănăstirea Berchișului la o depărtare de 6 km de mănăstirea mare. Pe lângă veniturile cu școala laică și cea proțească, mai avea venit și dintr-o frumoasă grădină ce era în jurul mănăstirii, care a existat pînă pe la anii 1860—1870. Această grădină i s-a dat în grijă dascălului mănăstirii (călugăr) cu tot ce a mai rămas, ajutat fiind să-și construiască provizoriu o chilie și o clopotniță pentru clopotul rămas și păstrat. După moartea lui muntele rămîne gol.

Trec anii lungi, grei și iară și iară, mănăstirea cheamă, înalță întărește, înfiripă faptă. În anul 1933 nădejdele prind contur. Preotul Sinu Vasile cu credincioșii săi adună materiale. În anul 1937 noua mănăstire e terminată, pe locul celei vechi. Ctitori, meșteri și închinători sînt fericiți. Albă și strălucitoare biserica ride în soare. Trei turnuri se ridică spre cer și clopotele cîntă și cheamă ca un strigăt de biruință. Învie trecutul lîngîndu-se de prezent. În ziua de 3 octombrie 1937 i se face sfințirea și muntele e iar plin de lume, sobor de proești, cînt, flori și sărbătoare. Acolo sus s-a făcut o masă

de obște împărțindu-și bucuria loccalnic și oaspeți, făcînd din clipe istorie. În stîncăria pustie mănăstirea era o apariție de basm. La hram, 6 august, (Schimbarea la Față a Domnului) venea lume multă în pelerinaj.

În al doilea război mondial, e iar distrusă, crucea de piatră ruptă și clopotul rămas de la mănăstirea veche și readus acum la cea nouă, a dispărut și el.

Credincioșii nu uită mănăstirea. Oricine vizitează Cheile Turzii aude de ea, și-o închipuie, ar dori să o vadă. În trup nu mai este dar e prezentă în duh, e mutată în gînduri și locul ei cheamă și vorbește.

În rîndul mănăstirilor din cuprinsul Transilvaniei, aceasta ocupă un loc de primă importanță. În vremile de aspirare etnică și religioasă ea ne-a reprezentat ca instituție românească, a ținut aprinsă flacăra credinței și a școlii naționale românești, a contribuit la formarea culturii în strînsă legătură cu celelalte provincii românești libere. E importantă pentru școala de Teologie ce se afla aici, pentru munca ce s-a depus și pentru aprecierea la care a ajuns. Credincioșii din Transilvania și de dincolo de munți s-au străduit pentru ridicarea ei.

Apreciatul dascăl Ștefan Moldoveanu care a fost în Transilvania între anii 1736—1742 scrie în părțile Turdei un Octoih și un Antologhôn. Unde decît la această școală a găsit condiții mai bune? În predoslovie Antologhionului său subliniază nevoia de a avea cărți de slujbă în românește.

Nicolae Iorga găsește în 1905, printre vestigiile rămase de la fosta mănăstire, icoane călugărești, cărți muntene încă din vremea lui Brîncoveanu, un manuscris și clopotul amintit. Cartea „Viețile Sfinților” a mitropolitului moldovean Dosoftei a fost dăruită de însuși autorul, mănăstirii Petrid. Tot Iorga vorbind de mănăstirea Petreștii de Sus spunea: „Aici a stat una din acele mănăstiri multe, cu ceteți, cu caligrafi, cu zugrăvi și dascăli, care au dat un trecut bogat și îndelung culturii noastre din Ardeal”.

Omagiu I. P. S. Teofil...

(Continuare din pag. 1)

în capitala Transilvaniei. Aici, în condiții de viață nouă, de largire și adâncire a unității noastre bisericești și naționale, I. P. S. Sa a făgăduit și a reușit să se afirme ca un ierarh al „păcii și unității”.

„Voia lui Dumnezeu și chemarea ce ni s-a făcut prin reprezentanții poporului, a spus la alegerea sa ca episcop al Clujului, mă trimite să priveghez și să străjuiesc, ca toți românii să nu se mai despartă în două strane adverse”.

Mărturisind de la început adeziunea sa la marele act al reîntregirii Bisericii Ortodoxe Române și arătându-și dragostea față de Biserica Ortodoxă, a lucrat neîntrerupt, cu dragoste și răbdare, cu tact și înțelepciune la zidirea acestui mare edificiu al păcii, înfrățirii și unității tuturor românilor.

Fără îndoială că zidirea păcii și înfrățirii, înlăturarea barierelor nedrepte care ne-au despărțit multe veacuri, cere o muncă continuă, o înțelegere superioară a realităților și mult spirit de jertfă pentru înfăptuirea deplină a lor.

Înalt Prea Sfinția Sa a pus de la început la inimă acest imperativ al vremurilor noi, și i-a slujit neîntrerupt prin cuvântări, prin scris și pastoral, în toate ocaziile pentru că a văzut în el împlinirea însăși a voinții lui Dumnezeu și „porunca de

veacuri a neamului de a fi toți una, una în credință, una în iubire, una în nădejde, una în organizare. Un singur suflet, o singură credință, o singură Biserică, Biserica sufletului românesc”, precum a spus mitropolitul Nicolae Bălan la aniversarea unui an de la reîntregirea Bisericii Ortodoxe Române.

Ca slujitor credincios al Bisericii strămoșești, I. P. S. Sa a fost și a rămas mereu în slujba credincioșilor.

„Locul episcopului este lângă popor, căci așa cum s-a spus cu dreptate, nu poporul este făcut pentru episcop, ci episcopul pentru popor”, mărturisise cu ocazia primirii cirjei de arhipăstor al credincioșilor din inima Transilvaniei.

„Cei rânduși a fi conducători în Biserică, episcopi și preoți, sînt astfel îndatorați să se pună în slujba credincioșilor, ajutându-i în năzuințele lor după o viață mai fericită, scutită de exploatare, ferită de cumplitele dureri ale războaielor”.

Dar, iubirea și atenția Înalt Prea Sfinției Sale nu s-a limitat la cei de un neam și o credință cu dînsul. Venind în Cluj, unde trăiesc credincioși și reprezentanți ai altor culte și naționalități a arătat o dragoste frățească, întinzînd o mîna caldă și lucrînd în colaborare, în adevărat spirit ecumenist, cu toți

conducătorii celorlalte culte, pentru așezarea unui climat de pace și înțelegere cu toate cultele care se bucură de libertate deplină în patria noastră.

Apreciind cu dreptă cumpănire activitatea I. P. S. Sale pe acest tărîm, Institutul Teologic Protestant de grad Universitar din Cluj-Napoca i-a acordat titlul de „doctor honoris causa”.

Ajuns pe culmea celor 70 de ani ai vieții, I. P. S. Sa privește cu recunoștință spre Pronia divină care i-a călăuzit pașii și i-a ajutat să împlătească în urzeala vieții de pînă acum atîtea împliniri binecuvîntate, precum privește cu aceeași credință în Dumnezeu spre drumul cel nou al misiunii sale în slujba Bisericii și a Patriei.

Credincioșii și clerul eparhiei Oradea și noi personal — eparhie vecină, cu un trecut asemănător, cu probleme asemănătoare în marele arbore al Ortodoxiei românești și a Neamului, dorim Înalt Prea Sfinției Sale păstorie îndelungată, ani mulți „mulți și buni” cum spune adeseori, vînd să arate că valoarea vieții nu stă în numărul anilor, ci în calitatea lor, în modul în care adăugăm în cuprinsul lor gînduri și fapte plăcute lui Dumnezeu și folositoare oamenilor.

Sfinta Paraschiva imbold al întăririi unității noastre în credință



Are nevoie creștinul de semne și minuni spre a crede?

Este o întrebare pe care și-o pun mulți creștini. Unii socot că dacă s-ar face astfel de semne și minuni între oameni, mulți s-ar îndrepta. Așa credea și bogatul din Evanghelia (Luca 16, 22-31) care, la cuvîntul lui Avraam — „Au pe Moise și pe prooroci, să-i asculte”, dacă vor să se mintuiască — răspunde: „Nu, părinte Avraame, ci dacă cineva dintre morți se va duce la ei, se vor pocăi” (v. 30). Alții sînt de părerea lui Avraam care îi răspunde: „Dacă nu ascultă de Moise și de prooroci (adică dacă nu primesc descoperirea lui Dumnezeu cuprinsă în Sf. Scriptură) nu vor crede chiar dacă ar învia cineva din morți”.

Cei dintîi cer cu insistență, sau produc ei înșiși, semne (I Cor 1, 22), reale sau închipuite, minuni sau false minuni, spre a putea crede sau spre a chema pe alții la credința lor. Alții, împotriva, sînt conștienți că cea mai mare minune este aceea că Dumnezeu petrece cu credincioșii Săi în chip tainic, li se comunică prin Sf. Taine și, îndeosebi, prin Sfînta Cuminăcătura. De părerea aceasta era, încă în veacul său, Sfîntul Ioan Gură de Aur. „Pentru care pricină nu se fac acum semne?... de la mulți aud aceasta și adeseori și pururea se întreabă: Pentru ce atunci (la începuturile creștinismului) cei botezați vorbeau în limbi, dar acum nu?... Nu pentru motivul că Dumnezeu ne necinstește (=ne disprețuiește) ci pentru că ne cînsteste (=ne respectă) foarte mult. Cum? Să vă spun. Oamenii erau atunci... de curînd izbăviți de idoli și mințele lor erau neascuțite și mai nesimțitoare, erau atrași și încantați de toate cele trupești; nu aveau nici o idee despre darurile netrupești și nici nu știau ce este harul spiritual care se contemplant prin credință. Pentru aceea se făceau atunci semne... Eu acum, deci, n-am nevoie de semne. Pentru ce? Pentru că am fost învățat să cred în Stăpînul și fără să mi se dea semne. Cel care nu crede are nevoie de zălog, iar eu, care cred, n-am nevoie de zălog și nici de semn. Știu că am fost curățit de păcate (în Sf. Botez) chiar dacă n-aș vorbi în limbi. Cei de atunci, însă, nu credeau dacă nu primeau semn... Prin urmare nu se dădeau semne ca la niște credincioși, ci ca la niște necredincioși, ca să ajungă credincioși. În acest sens zice și Sf. Apostol Pavel: „Semnele nu sînt pentru cei credincioși, ci pentru cei necredincioși” (I Cor. 14, 22)... Dumnezeu a voit să arate credința noastră, că noi credem în El fără gajuri, fără semne. Cei de la început, dacă n-ar fi luat mai întîi semn și gaj, n-ar fi crezut în El cu privire la cele nevăzute. Eu însă și fără semn îmi arat toată

credința. Aceasta este pricina, pentru care nu se fac acum semne”.

Iisus se plînge de cei ce, pentru a crede, cereau de la El semne. „Unii dintre farisei și cărturari i-au zis: Învățătorule, voim să vedem de la Tine un semn”. — „Neam viclean și desfrînat cere semn, dar semn nu i se va da decît semnul lui Iona proorocul” (Matei 12, 38-39). Și totuși Iisus a făcut „multe minuni” care nici nu sînt scrise toate în Sf. Evanghelia (Ioan 20, 30) dar nici odată la cererea sau spre a satisfăce curiozitatea cuiva ci numai atunci cînd a trebuit să întărească adevărul descoperirii lui Dumnezeu, calitatea Sa de Fiu al lui Dumnezeu. „Iudeii (cei necredincioși) cer semne” — se plînge și Sf. Apostol Pavel (I Cor. 1, 22), care osîndește mentalitatea copilărească a celor din Corint. Aceștia prețuiau un dar duhovnicesc ca vorbirea în limbi mai mult decît proorocia, smerenia sau chiar iubirea. „Fraților, nu fiți copii la minte. Fiți copii cînd e vorba de răutate. La minte însă fiți (bărbați) desăvîrșiți” (I Cor. 14, 20). Copilăria este vîrsta nevinovăției, a lipsei de răutate, a curăției sufletești; pentru aceasta a și prețuit Iisus pruncii și i-a dat pildă pentru cei ce voiesc să moștenească împărăția cerurilor. Credinciosul însă este chemat să crească nu numai cu trupul ci și cu mintea, pînă la starea „bărbatului desăvîrșit” (Efeseni 4, 13) spre a putea distinge binele de rău, spre a se feri de rău și a urma ce e bine și folositor.

Dorința nesăbuită după semne și minuni sensibil este deci specifică unei mentalități copilărești în ce privește credința. Ea implică primejdia unor ispite diavolești căci — se știe — și diavolul poate face unele semne și minuni, ba se poate face chiar și înger de lumină spre a înșela pe cei lesne crezători. Se știe, de asemenea, că sfinții trăitori în pustie de nimic nu fugeau mai mult decît de semne, pe de o parte pentru smerenia lor — prin care nu se socoteau vrednici de ele, iar pe de altă parte pentru că ușor puteau bănuși în spatele unor astfel de semne o ispită diavolească. Sfîntul Antonie cel Mare, începătorul vieții pustnicești, a fost ispitit de diavolul mai întîi cu spaimă de sumedenie de demoni dar el le-a răspuns: Dacă ați avea vreo putere asupra mea ar fi destul unul dintre voi ca să mă omorîți, dar puterea este a lui Hristos, al cărui rob sînt eu. Altă dată i s-a arătat diavolul în chip de înger luminat lăudîndu-l pentru sfințenia vieții sale. Antonie i-a răspuns: dacă ai fi tu de la Dumnezeu n-ai lăuda pe un păcătos ca mine. Astfel a biruit el și ispita îngrozirii, dar și pe cea a slavei deșarte, nesocotindu-se vrednic de a vedea arătare de înger.

De la sfinții pustiei — mari maeștri ai vieții duhovnicești și ai luptei împotriva uneltirilor diavolești, a rămas vorba: nu căuta minunea cu orice preț, nu alerga după ea, ci las-o să vină ea la tine, atrasă de frumusețea smereniei tale. Înțeleaptă vorbă! Chiar dacă e vorba de o minune adevărată trimisă de la Dumnezeu și tu nu o primești și nu o urmezi îndată, Dumnezeu nu ți-o va lua în nume de rău, dacă o faci din smerită cugetare, ca Sfîntul Antonie cel Mare. De trei ori a grăit cuvîntul Domnului către Sămăuș pruncul, dar numai a treia oară, învățat de preotul Eli, a răspuns acesta: „Grăiește, Doamne, că robul Tău ascultă”.

Atunci să lepădăm, deci, orice minune, orice semn? Nicidecum! Ar însemna să lipsim credința creștină de un element esențial. Același Duh Sfînt care a grăit prin prooroci, care a insuflat pe Sfinții Apostoli și a lucrat semnele și felurile minunilor în vremea propovăduirii Evangheliei în vremurile de la începutul creștinismului, același Duh lucrează și astăzi și pînă la sfîrșitul veacurilor în Biserica lui Hristos „împărțind fiecăruia darurile după cum voiește” (I Cor. 12, 11). Faptul că nu se văd minuni sensibile pentru simțurile trupești nu înseamnă că Duhul Sfînt nu lucrează lucrarea lui însă e tainică, nevăzută, ca a „vîntului care suflă unde voiește” (Ioan 3, 8), care „aprinde” Harul cel nevăzut prin Sf. Taine în sufletele credincioșilor pregătindu-i pentru împărăția cerurilor.

Nu putem nega posibilitatea apariției darurilor duhovnicești pe tot parcursul economiei actuale, atunci cînd înțelepciunea lui Dumnezeu află de trebuință, dar — după cuvîntul unui tîlcuitor al Sfîntelor Scripturi — concludem totuși „după cuvîntul apostolesc, că progresul normal al Bisericii tînde mai degrabă la împușinarea acestor fenomene, ca o stare de tranziție la completa dispariție a lor în starea perfectă, căci proorociile se vor desființa, darul limbilor va înceta, știința se va sfîrși, va rămîne numai dragostea care nu cade niciodată (I Cor. 13, 18) căci e mai mare decît toate darurile”.

În lumina acestei învățături, după cum ne arată și Sf. Ioan Gură de Aur, creștinul dreptcredincios nu are nevoie de semne și minuni vizibile, senzaționale, spre a crede. El trăiește în iubirea de Dumnezeu și în paza poruncilor Lui, în credința curată și smerită, prin care nădăjduiește mîntuirea sufletului său. Pentru el e valabil cuvîntul: Am fost învățat să cred în Stăpînul și fără să mi se dea semn. Credința lui e simplă și smerită, dar puternică și neclintită.

Prot. Dr. Gheorghe Lițiu

Pentru statornicia sa în curățenie și sfințenie, Cuvioasa Paraschiva se bucură de o evlavie cu totul deosebită în viața noastră duhovnicească. Foarte multe biserici și chiar catedrale eparhiale sînt închinare ocrotirii sale. Mamele noastre creștine înseamnă pruncii lor cu numele de „Paraschiva”, sau „Paraschiv”. Imnografia ei de demult i-au alcătuit acatiste, paraclise și imne de laude, cîntate de psalți întru cinstirea ei, iar preoții de la amvon i-au istorisit virtuțile alese ale vieții sale îmbunătățite.

Evlavia aceasta se datorează trăirii sale în frică de Dumnezeu, statorniciei în învățătura cea dreaptă și iubirii față de cei în nevoi.

S-a născut în Epiavatul Traciei, localitate de pe țărmul Mării Negre, din părinți de bun neam și cu stare materială aleasă. Ea însă nu și-a lipit inima de cele pămîntești, privirile și dorurile sale fiind îndreptate spre cele nepieritoare, în ceruri. Cu toate acestea, Sfînta Paraschiva nu a disprețuit bunurile materiale, pe care înțelepțește folosindu-le, s-a ridicat către locașurile cele de sus, cum spune troparul cinstirii sale. Considerînd aceste lucruri cu valoare trecătoare, deseori își schimba hainele sale cu acelea zdrențuite ale fraților săi din lume, cuprinși de lipsuri și nevoi. Pentru această duioșie și sensibilitate sufletească, a ajuns ocrotitoarea celor necăjiți și mijlocitoare la Dumnezeu pentru belșug în casele celor lipsiți „care au trebuință de mila și ajutorul lui Dumnezeu”.

Precinstițele sale moaște, binecuvîntate de Dumnezeu cu darul necreștăciunii și al facerii de minuni, se păstrează, cu scumpătate, în impunătoarea Catedrală mitropolitană din Iași. Aici au fost aduse, cu mare alai domnesc, de către binecinstitorul voievod Vasile Lupu, ca răsplătire a mărinimiei sale sufletești, dar și ca semn al credinței curate a evlavioșilor credincioși din mult slavita Moldovă a lui Ștefan cel Mare și Sfînt. Au fost aduse aici pentru a întări credința ortodoxă a cultului sfințelor moaște împotriva acelor care încercau ca, prin învățături străine duhului ortodox, să slăbească unitatea noastră sufletească și prin aceasta și coeziunea neamului nostru.

Găcind la Iași evlavie pe măsura vieții sale întru sfințenie, a fost martora atîtor evenimente de seamă din trecutul zbuciumat al Moldovei. A asistat la nenumărate instalări de mitropoliți luminați, ctitori de limbă și simțire românească, unii dintre ei candidați la scaunul Patriarhiei Ecumenice iar alții ajunși Patriarhi ai Bisericii Ortodoxe Române. În prezența ei s-au săvîrșit nu-

meroase hirotonii de diaconi, preoți și vlădici îmbrăcați în strălucitoare odăjdii. În fața sfințelor sale moaște au îngenuchiat de la ierarhi, stareți, voievozi și domnițe încoronate, pînă la smeriții monahi de chinovii sau credincioși simpli, trăitori ai înaltelor virtuți creștinești.

Ocrotitoare a poporului român, Cuvioasa Paraschiva s-a bucurat, odată cu el, de înfăptuirea unirii Principatelor Române, de la 1859, eveniment care a contribuit la unitatea sufletească și națională a neamului nostru.

Acest ideal al unității noastre sufletești este scump și Bisericii Ortodoxe Române, care și-a îmbinat armonios destinele sale cu acelea ale credincioșilor ei, care sînt tari în credință și simțire românească.

Așa se explică și pelerinajele pe la marile mănăstiri, ctitorii voievozilor, vetre de artă și cultură românească, de lumină și credință creștină, care oferă prilejuri potrivite de întîlnire a credincioșilor din diferite părți ale ținuturilor locuite de români. Astfel, cu ocazia hramurilor de la Neamț, Suceava, Patriarhie, Nicula, Cozia, Niculișel și, mai ales, la Sfînta Paraschiva, vin credincioși din întreaga țară. Cu aceste ocazii, pe lângă cuvîntul de învățătură, pe care-l rostesc ierarhii sau slujitorii altarelor, se realizează acea comuniune de dragoste creștină și cinstită simțire ortodoxă.

Desigur, mulți dintre acești pelerini nu se cunosc unii pe alții, cu toate acestea se simt fericiți și mîngiați sufletește, unii în preajma altora, inimă lângă inimă, suflet lângă suflet, ca adevărați frați de aceeași lege și datină străbună, potrivit cuvîntelor psalmistului: „iată acum ce este bun și ce este frumos decît numai a locui frații împreună” (Psalmul 132, 1) și a poruncii Mîntuitorului nostru Hristos: „ca toți să fie una, precum Eu cu Tatăl Cel ceresc una sînt” (Ioan 17, 21, 22).

Cunoscînd aceste lucruri, ne putem da seama cît de profunde semnificații are prăznuirea Cuvioasei Paraschiva pentru viața noastră creștină și românească. De fiecare dată se realizează acea „unitate în cuget și simțiri”, ideal scump nouă ca români și creștini.

Credința și faptele Sfîntei Prea Cuvioase Maica Paraschiva sînt pentru noi pildă vie de urmat și în același timp hrană de întărire duhovnicească.

Urmînd exemplul vieții sale de sfințenie și desăvîrșire morală, să fim și noi împlinitori ai binelui, „izvor al bunătăților și dătător de viață”, generator de pace, armonie și unitate sufletească.

† ADRIAN BOTOȘANEANU
Episcop-vicar

A II-a Consultație academică între teologi ortodocși și reprezentanți ai comitetului evreiesc internațional

Între 16—18 martie 1977 s-a desfășurat, la Facultatea de teologie din Lucerna, prima consultație academică între teologi ortodocși și reprezentanți ai Comitetului evreiesc internațional. Faptul convocării unei astfel de consultații are la bază rezoluția primei conferințe presinodale de la Chambésy din noiembrie 1976. De organizarea ei s-au preocupat Centrul ortodox al Patriarhiei Ecumenice de Constantinopol de la Chambésy și comitetul evreiesc internațional pentru consultații interreligioase (I.J.C.I.C.).

Au participat șapte reprezentanți creștini ortodocși și zece reprezentanți evrei, precum și cinci oaspeți din partea Facultății de teologie catolică din Lucerna.

Temele dezbătute au fost: a) Legea în Tanah (Biblia ebraică); b) Legea în Vechiul Testament din punct de vedere catolic; c) Înțelesul și rolul legii în gândirea și tradiția Bisericii Ortodoxe; d) Legea în concepția iudaismului rabinic; e) Legea în Noul Testament din punct de vedere ortodox.

A doua consultație a avut loc la Institutul Teologic Universitar din București între 29—31 octombrie 1977.

Din partea ortodocșilor au participat: I.P.S. Mitropolit Damaschin de Tranopolis, director al Centrului ortodox al Patriarhiei Ecumenice de Constantinopol de la Chambésy; P.S. Episcop Antonie Ploieșteanul, vicar patriarhal; Pr. prof. Ioan Bria, profesor de Dogmatică și Ecumenism la Institutul Teologic din București și secretar de studii și relații cu Bisericile ortodoxe la Consiliul Ecumenic al Bisericilor din Geneva; Prof. John S. Romanides de la Facultatea de Teologie din Tesalonica; Pr. Chiril Argenti din Marsilia (Franța); Pr. prof. Dumitru Abrudan, de la Institutul Teologic Universitar din Sibiu; Diac. Elise Jones Golitzin de la Institutul de

Științe biblice, Facultatea de Teologie din Lausanne (Elveția); Slavco Valcanov Slavov de la Academia teologică din Sofia; Diacon Emilian Cornișescu, asistent la Institutul Teologic Universitar din București; Diac. Vasilius Karanias — Biserica Ortodoxă din Cipru.

Delegația evreiască la discuții a fost alcătuită din: Dr. Moses Rosen, Șef rabinul Cultului mozaic din România; Rabinul Balfour Brickner, Uniunea congregațiilor evreiești americane; Dr. André Chouraqui, Comitetul evreiesc pentru consultații interreligioase din Israel; Michael J. Klein, Congresul Mondial Evreiesc; Dr. Gerhart M. Riegner, Secretar general al Congresului Mondial Evreiesc; Rabinul Elie Sabetai, Consiliul Central al Comitetului evreiesc din Grecia; Zachariah Shuster, Comitetul Evreiesc american; Israel Singer, Congresul Mondial Evreiesc; Prof. Shemaryahu Talmon, Comitetul evreiesc pentru consultații interreligioase; Prof. Michael Wyschogrod, Consiliul Sinagoga al Americii.

Observatori: Pr. prof. Mircea Chialda de la Institutul Teologic Universitar din București; Pr. Athanasie Negoită, București; Prot. Nicolai Goranov, parohul bisericii ortodoxe bulgare din București; Arhim. Dr. Zarah Baronian, Dieceza armeană din București.

La deschiderea lucrărilor au rostit cuvântări de salut: Înalt Prea Sfințitul Teoctist Arăpaș al Moldovei și Sucevei în numele Prea Fericitului Părinte Iustin, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române și Eminența Sa dr. Moses Rosen, șef rabinul Cultului Mozaic din România, în numele comunității pe care o conduce.

Au fost dezbătute următoarele teme:

— luni, 29 octombrie 1979: a) Prof. Michael Wyschogrod, Tradiție și societate în iudaism; b) Diacon Elias Jones Golitzin, Rolul Bibliei în Tradiția ortodoxă; c) Pr. Chiril

Argenti, Tradiția și Biblia în Biserica Ortodoxă.

— marți, 30 octombrie 1979: a) Pr. prof. Dumitru Abrudan, Rolul diferitelor tradiții (liturgică, rituală, canonică, morală, familială, etc.) în Biserica Ortodoxă; b) Slavco Valcanov Slavov, Pace și dreptate în tradiția biblică; c) Israel Singer, Comunitatea iudaică în lumina tradiției iudaice.

Fiecare expunere a fost urmată de discuții.

În seara zilei de luni, 29 octombrie a.c., Prea Fericitul Părinte Iustin, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române a oferit o recepție în cinstea participanților la consfătuire, iar marți, 30 octombrie a.c. a avut loc o recepție la Restaurantul ritual din Str. Popa Soare oferită de Eminența Sa dr. Moses Rosen, șef rabinul Cultului Mozaic din țara noastră.

La încheierea lucrărilor (miercuri, 31 octombrie a.c.) a avut loc un schimb de informații cu privire la viața religioasă a comunităților din sinul cărora fac parte participanții la consfătuire.

Eminența Sa dr. Moses Rosen a vorbit despre viața religioasă din România din perspectivă iudaică.

Prea Sfințitul Antonie Ploieșteanul, vicar patriarhal, a prezentat viața religioasă din România din perspectivă ortodoxă.

Dr. Gerhart M. Riegner — secretar general al Congresului Mondial Evreiesc a făcut o expunere asupra principalelor preocupări ale lumii iudaice în general.

I.P.S. Mitropolit Damaschin Papandreu a prezentat situația Ortodoxiei în general și a problemelor viitorului sinod pan-ortodox.

Profesorul Shemaryahu Talmon a făcut o sinteză asupra întregii desfășurări a consfătuirii. S-a constituit apoi comitetul pentru pregătirea viitoareii întâlniri care urmează să aibă loc în ianuarie 1981 la Atena.

Pr. prof. Dumitru Abrudan

SFINȚIREA BISERICII DIN BRAN-CENTRU

În imediata apropiere a vechii și cunoscutii cetăți a Branului, se află biserica cu hramul „Schimbarea la Față”, zidită în secolul trecut și căreia, în ultimii ani, i s-au făcut reparații capitale, fiind îmbrăcată totodată într-o frumoasă haină picturală.

Cu participarea unui mare număr de credincioși și de pe minunatele meleaguri ale Branului, biserica a fost sfințită de către I.P.S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, Duminică, 7 octombrie 1979, fiind însoțit de la Sibiu de P.C. prof. I. Zăgrea și P.C. cons. arhid. Gh. Papuc și P.C. cons. pr. M. Rusu, precum și de un grup de studenți teologi, care au dat cuvenitele răspunsuri.

La priceastă a predicat P.C. prof. I. Zăgrea, care a tâlmăcit Evanghelia zilei cu învierea fiului văduvei lui Nain, insistând cu deosebire asupra învierii noastre sufletești.

După Sf. Liturghie C. pr. paroh N. Bășa a făcut o prezentare a parohiei, precum și a lucrărilor ce s-au săvârșit, mulțumind tuturor celor ce i-au stat în ajutor și celor ce au cinstit cu prezența lor praznicul credincioșilor din Bran-Centru.

Cuvînt de învățătură a rostit apoi I.P.S. Mitropolit Nicolae, care, după ce a felicitat pe preot și credincioși pentru lucrarea săvârșită, a explicat înțelesurile pe care le are biserica, locaș de închinare, originea, forma de construcție, pictura etc., îndemnînd pe cei prezenți să o cerceteze și, mai ales, să urmeze învățăturile mintuitoare ce se propovăduiesc din fața altarului.

Pentru strădaniile depuse la lucrări și pastorație, C. pr. N. Bășa a fost distins cu rangul de iconom, act de apreciere primind și un mare număr de colaboratori apropiați.

Gh. P.

Deschiderea festivă a noului an universitar 1979-1980 la Institutul Teologic din Sibiu

În ziua de 10 noiembrie 1979 a avut loc deschiderea noului an universitar la Institutul Teologic din Sibiu într-un cadru sărbătoros în prezența I.P.S. Nicolae, Mitropolitul Ardealului, P.S. Teofil, Arhiepiscopul Clujului, P.S. Vasile, Episcopul Oradei, P.S. Timotei, Episcop Vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei și Caransebeșului și P.S. Iustinian, Episcop Vicar al Arhiepiscopiei Clujului.

Înainte de festivitatea din aula Institutului a avut loc o întrunire a Consiliului profesional în cadrul căreia I.P.S. Arhiepiscop Teofil a dat citire deciziei Sinodului Permanent al Bisericii Ortodoxe Române prin care P.C. Arhidiacon Prof. Dr. Constantin Voicu a fost numit în funcția de rector al Institutului iar P.C. Pr. Prof. Dr. Dumitru Abrudan în funcția de prorector. Mulțumind pentru încrederea acordată, P.C. Părinte Rector Constantin Voicu a arătat că programul noii conduceri a Institutului este programul Bisericii, profund legat de țelurile mărețe ale noii ere din Patria noastră.

A urmat un Te-Deum în Capela săvârșit de P.S. Episcop Vasile, înconjurat de un sobor de părinți profesori, după care I.P.S. Arhiepiscop Teofil a adresat studenților un cuvînt de îndrumare duhovnicească.

Festivitatea din aula Institutului a cuprins un program de cîntece religioase și patriotice executate de către corul studenților sub conducerea P.C. Diacon Prof. Ioan Popescu.

P.C. Părinte Rector Constantin Voicu, în cuvîntul rostit, a făcut o trecere în revistă a activităților didactice, duhovnicești și patriotice cetățenești în anul universitar 1978—1979 și a altor acțiuni în Institut și în afara acestuia la care au participat studenți și cadre didactice. A mulțumit, apoi, P.C. Pr. Prof. Dr. Grigorie Marcu pentru munca neobosită și dragostea cu care s-a dăruit Institutului ca dascăl și în ultima vreme ca îndrumător al destinilor acestuia.

Subliniind grija deosebită a Bisericii pentru învățămîntul teologic, P.C. Părinte Rector Constantin Voicu a arătat, reluînd cuvintele P.F. Părinte Patriarh Iustin, că Institutul Teologic pregătește preoți care să

trăiască în mijlocul poporului, care ascultă glasul pămîntului, care au ochii ațintiți la popor.

În încheiere P.C. Părinte Rector Constantin Voicu a exprimat recunoștință P.F. Părinte Patriarh Iustin și Înalților Ierarhi din Mitropoliile Ardealului și Banatului pentru grija pe care o poartă Institutului Teologic din Sibiu.

Un cuvînt de salut din partea Institutului Teologic Protestant din Cluj-Napoca, ramura evanghelică-luterană din Sibiu, a fost adresat de către D-l Prof. Hans Klein.

P.S. Episcop Vasile, în cuvîntul pe care l-a rostit, a arătat că festivitatea deschiderii noului an universitar la Institutul Teologic din Sibiu are anul acesta un caracter deosebit fiind însoțit de trecerea ștafetei în conducerea imediată a Institutului și a mulțumit P.C. Părinte Profesor Grigorie Marcu pentru felul în care a condus Institutul. Arătînd că în vremea noastră se pune accent deosebit pe răspundere și calitate, P.S. Sa i-a îndemnat pe studenții teologi să muncească cu răspundere și așa precum Biserica binevestește împlinirea de astăzi, viața lor să fie o slujbă de binevestire.

În încheiere a luat cuvîntul I.P.S. Mitropolit Nicolae care a spus că tinerețea înseamnă năzuință către ideal, entuziasm către ceea ce este bun și frumos. Exemplul înaintașilor să fie studenților teologi îndemni în slujirea Bisericii și poporului. Anul acesta fiind anul celei de a 35-a aniversări a Eliberării Patriei sîntem datori să aducem prinosul nostru de recunoștință celor care s-au jertfit pentru a face realizările de astăzi posibile.

I.P.S. Mitropolit Nicolae a felicitat pe studenții care s-au distins în anul universitar trecut și a mulțumit cadrelor didactice pentru munca desfășurată, P.F. Părinte Patriarh Iustin, precum și Ierarhilor Mitropoliilor Ardealului și Banatului, pentru sprijinul acordat Institutului Teologic din Sibiu.

La sfîrșitul festivității, P.C. Părinte Prorector Dumitru Abrudan a prezentat lista studenților care au fost premiați de către conducerea Institutului pentru obținerea de rezultate excepționale și foarte bune.

Participant

INTRUNIRE A CONFERINȚEI BISERICILOR EUROPENE ÎN CRETA

Între 18—25 octombrie 1979 a avut loc în insula Creta cea de a VIII-a Adunare Generală a Conferinței Bisericilor Europene. Pentru prima dată în cei 20 de ani de existență a Conferinței Bisericilor Europene gazda unei adunări generale a fost o Biserică Ortodoxă: Patriarhia Ecumenică sub a cărei jurisdicție se află Biserica Ortodoxă din Creta.

La întrunire au participat reprezentanți a 112 Biserici din Răsăritul și Apusul Europei, discuțiile purtîndu-se în jurul temei: „Prin puterea Duhului Sfînt liberi pentru slujirea lumii”. Delegația Bisericii Ortodoxe Române a fost alcătuită din I.P.S. Teoctist, Mitropolitul Moldovei, P.S. Antonie Ploieșteanul, Episcop Vicar Patriarhal, P.C. Pr. Prof. Dumitru Popescu, Rectorul Institutului Teologic din București, P.C. Diac. Asist. Viorel Ioniță de la același Institut și Aurel Jivi de la Institutul Teologic din Sibiu. Au participat și reprezentanți ai altor Biserici din țara noastră.

Referatele principale au fost prezentate, în cadrul ședințelor plenary, de către trei teologi ortodocși: I.P.S. Mitropolit Alexei al Tallinului („Slujirea lumii în puterea Duhului Sfînt”), Arhim. Kallistos Ware, profesor la Universitatea Oxford („Duhul Sfînt în viața personală a creștinului”) și profesorul Christos Yannaras din Atena („Duhul Sfînt

ca putere eliberatoare — înțelegerea patristică a prezenței și lucrării Duhului Sfînt”).

Lucrările pe secții au dezbătut următoarele subteme: Bisericile divizate din Europa năzuind spre comunitate și unitate, Teologia europeană deschisă către Dumnezeu și către oameni, Propovăduire și slujire — sarcina a Bisericilor din Europa, Slujitori ai creației și ai păcii într-o lume agitată.

Între noii membri ai Comitetului Consultativ aleși de Adunarea Generală din Creta se numără și I.P.S. Mitropolit Teoctist, această alegere constituind încă un semn al prestigiului de care se bucură Biserica noastră al cărei întîistătător, P.F. Părinte Patriarh Iustin a adus o contribuție remarcabilă la activitatea Conferinței Bisericilor Europene. P.C. Pr. Prof. Dumitru Popescu a fost ales director de studii al acestei organizații.

În mesajul adresat Bisericilor și creștinilor din Europa, cea de a VIII-a Adunare Generală a Conferinței Bisericilor din Europa îi îndeamnă să își aducă contribuția lor la crearea unui climat de încredere și înțelegere în Europa și în întreaga lume și la educarea oamenilor în spiritul păcii.

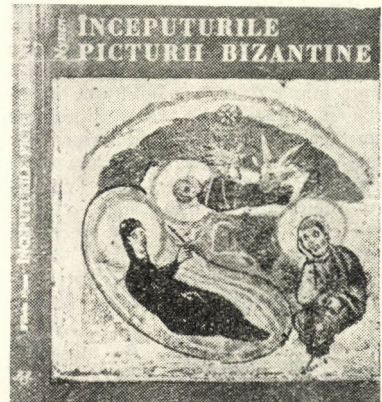
Aurel Jivi

Wilhelm Nyssen, ÎNCEPUTURILE PICTURII BIZANTINE, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă

Wilhelm Nyssen este profesor de Istoria artelor la Școala superioară din Köln. S-a născut în 1925 în orașul în care activează și azi. A studiat teologia, filozofia și istoria artelor. Domeniul predilect al cercetărilor sale îl constituie pictura bizantină, asupra căreia a publicat numeroase lucrări. Este un prieten apropiat al poporului nostru. Desele vizite întreprinse în România i-au oferit prilejul să cunoască frumusețile naturale ale țării ca și valorile inestimabile ale artei populare și religioase.

În volumul de față, autorul înfățișează, la început, sensul icoanei și al cinstirii icoanelor în creștinismul timpuriu pînă la sfîrșitul iconoclasmului. În continuare sînt expuse și explicate cîteva din temele și icoanele cele mai timpurii ale lumii bizantine. Reproductorile, în culori, sînt

executate ireproșabil. Intreaga lucrare reprezintă un admirabil succes al Editurii Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române.



Wilhelm Nyssen, PĂMÎNT CÎNTÎND ÎN IMAGINI. FRESCHELE EXTERIOARE ALE MĂNĂȘTIRILOR DIN MOLDOVA. Traducere și prefață, Pr. prof. dr. D. Stăniloae.

A doua carte publicată la noi și mai ales despre noi de profesorul Wilhelm Nyssen are ca obiectiv pictura murală exterioară a bisericilor mănăstirești din Moldova. În legătură cu această tradiție autorul precizează că: „a rămas legată în mod unic de Moldova. Ea nu mai poate fi cugetată în afara acestui peisaj și se spune că așa trebuia să fie”. Ce vom înțelege prin acest: „așa trebuia să fie”? Anume că bogăția, profunzimea și frumusețea liturghiei bizantine trebuia condensată și în exterior în culori aprinse și imagini sfinte. „În frescele exterioare ale mănăstirilor moldovene e înfățișată teologia în imagini a creștinismului nedespărțit, a celui din Răsărit și a celui din Apus, bogat prezentată și

saturată de culorile pămîntului transfigurată”.



ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai nr. 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază.

COMITETUL DE REDACȚIE: Dr. Nicolae Mladin, Mitropolitul Ardealului — președinte; Pr. prof. Dr. Dumitru Abrudan — redactor responsabil; Lector Aurel Jivi — redactor adjunct; Arhid. Gheorghe Papuc, Pr. prof. Dr. Mircea Păcurariu — membri; tehnoredactor: Diac. Ezechil Oancea.

Ciitorii din străinătate se pot abona, adresîndu-se la ILEXIM Departmental Export — Import Presă P.O. Box 136-137 — telex: 11226, București, str. 13 Decembrie nr. 3.